

Julkisten menojen hintaindeksi

2011, 3. vuosineljännes

Valtion menojen hintaindeksi nousi 3,1 ja kuntatalouden 3,5 prosenttia kolmannella neljänneksellä

Valtion menojen hintaindeksi nousi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 3,1 prosenttia vuoden 2011 kolmannella neljänneksellä vuotta aiempaan verrattuna. Kuntatalouden hintaindeksi nousi 3,5 prosenttia vastaavana aikana.

Julkisten menojen hintaindeksi 2005=100, 3. neljännes 2011

Indeksi (2005=100)	Pisteluku ¹⁾	Muutos-% 2009–2010	Muutos-% III/2010–III/2011 ¹⁾
Valtiontalous	117,3	1,5	3,1
Kuntatalous	120,4	2,1	3,5
Kunnat	120,3	2,0	3,4
Kuntayhtymät	120,7	2,3	3,7
Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi	121,8	2,6	3,5

1) Ennakollinen

Valtion menojen hintaindeksin nousu johtui pääasiassa siirtomenojen sekä palkkojen ja muiden henkilöstömenojen kasvusta. Kuntatalouden menojen hintaindeksin nousuun vaikuttivat etenkin tavaroiden ja palvelujen hintojen kallistuminen sekä henkilöstökustannusten kasvu.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntatalous menolajeittain 2005=100.....	3
Liitetaulukko 2. Kuntatalous tehtäväalueittain 2005=100.....	3
Liitetaulukko 3. Valtiontalous menolajeittain 2005=100.....	4
Liitetaulukko 4. Valtiontalous hallinnonaloittain 2005=100.....	4
Julkisten menojen hintaindeksin laatuseloste.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntatalous menolajeittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2010					2011 ¹⁾		
	2010	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
0 Yhteensä	116,4	115,4	116,1	116,7	117,6	118,4	120,0	120,7
1 Käyttökustannukset	116,9	115,9	116,6	117,1	118,0	119,0	120,5	121,2
11 Henkilöstökustannukset	119,7	119,0	119,4	119,9	120,6	121,1	122,7	123,6
111 Palkat ja palkkiot	120,5	119,7	120,2	120,7	121,4	121,9	123,5	124,4
112 Sosiaalivakuutusmaksut	117,4	116,6	117,1	117,6	118,3	118,5	120,1	121,0
113 Maksetut eläkkeet	112,0	112,0	112,0	112,0	112,0	113,5	113,5	113,5
12 Tavaroiden ja palvelujen ostot	115,5	114,4	115,2	115,8	116,8	118,5	119,9	120,4
121 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	111,9	109,8	111,6	112,3	113,8	117,6	118,8	118,6
122 Palvelujen ostot	116,3	115,3	115,9	116,4	117,4	118,6	120,1	120,8
13 Muut käyttökustannukset	115,4	114,4	115,2	115,5	116,6	117,5	118,9	119,5
132 Muut käyttökustannukset	115,4	114,4	115,2	115,5	116,6	117,5	118,9	119,5
14 Poistot ja arvonalentumiset	103,2	102,5	102,9	103,5	104,1	105,4	106,2	107,0
141 Poistot	103,2	102,5	102,9	103,5	104,1	105,4	106,2	107,0
2 Investointimenot	141,1	125,9	138,7	145,8	154,0	136,0	136,0	134,1
3 Rahoitusmenot	75,0	76,4	75,2	74,4	73,8	74,0	79,0	82,0
4 Liikelaitokset	112,4	111,2	112,1	112,6	113,7	115,7	117,2	117,7
SSS Yhteensä ml. liikelaitokset	116,1	115,0	115,8	116,3	117,2	118,2	119,7	120,4

1) Ennakollinen

Liitetaulukko 2. Kuntatalous tehtäväalueittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2010					2011 ¹⁾		
	2010	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
0 Yhteensä	116,4	115,4	116,1	116,7	117,6	118,4	120,0	120,7
11 Yleishallinto	116,8	115,6	116,4	117,0	118,0	119,0	120,5	121,2
12 Sosiaali- ja terveystoimi	117,0	116,0	116,7	117,2	118,1	119,2	120,7	121,4
121 Sosiaalitoimi	117,5	116,5	117,2	117,8	118,7	119,7	121,2	122,0
122 Terveystoimi	116,6	115,7	116,3	116,8	117,7	118,8	120,3	121,0
13 Opetus- ja kulttuuritoimi	116,8	116,1	116,6	116,9	117,6	118,2	119,7	120,4
131 Opetustoimi	117,3	116,7	117,2	117,4	118,1	118,5	120,1	120,8
132 Kulttuuritoimi	114,2	113,1	113,9	114,4	115,4	116,5	117,9	118,6
14 Muut palvelut	112,7	111,1	112,3	113,0	114,3	114,8	116,4	117,0
15 Liiketoiminta	113,9	112,2	113,5	114,3	115,7	116,1	117,6	118,1
4 Liikelaitokset	112,4	111,2	112,1	112,6	113,7	115,7	117,2	117,7
SSS Yhteensä ml. liikelaitokset	116,1	115,0	115,8	116,3	117,2	118,2	119,7	120,4

1) Ennakollinen

Liitetaulukko 3. Valtiontalous menolajeittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2010					2011 ¹⁾		
	2010	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
1 Kulutusmenot	115,7	114,9	115,5	115,8	116,5	118,0	118,9	119,1
11 Palkat ja muut henkilöstömenot	123,1	121,8	122,8	123,3	124,3	126,0	127,5	127,9
111 Palkat ja palkkiot	124,9	123,7	124,7	125,2	126,2	127,3	128,7	129,1
112 Sosiaalivakuutusmaksut	117,1	115,9	116,8	117,4	118,3	122,1	123,5	123,9
12 Maksetut eläkkeet	112,0	112,0	112,0	112,0	112,0	113,5	113,5	113,5
13 Tavarat ja palvelut	110,4	109,5	110,2	110,6	111,4	112,8	113,6	113,9
2 Siirtomenot	112,8	112,0	112,6	112,9	113,6	114,7	115,7	116,2
21 Siirtomenot kunnille ja kuntayhtymille	116,9	115,8	116,6	117,1	118,0	118,9	120,4	121,1
22 Siirtomenot elinkeinoelämälle	108,7	107,4	108,4	108,8	110,2	112,1	113,3	113,9
23 Siirtomenot kotitalouksille	109,0	108,7	108,9	108,9	109,3	110,2	110,5	110,7
24 Siirtomenot yleishyödyll. yhd.	117,9	117,2	117,8	118,1	118,8	119,5	121,0	121,6
25 Maksusuodet EU:lle	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	108,5	108,5	108,5
26 Siirtomenot ulkomaille	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	108,5	108,5	108,5
3 Reaalisijoitukset	116,7	115,6	116,7	116,7	117,7	120,3	122,5	123,6
4 Finanssisijoitukset	111,3	110,5	111,2	111,3	112,3	116,0	116,8	117,2
5 Muu menot	109,7	108,7	109,6	109,6	110,8	112,3	113,3	113,7
SSS YHTEENSÄ	113,7	112,9	113,5	113,8	114,5	115,9	116,9	117,3

1) Ennakollinen

Liitetaulukko 4. Valtiontalous hallinnonaloittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2010					2011 ¹⁾		
	2010	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
01 Yleinen hallinto	116,2	115,2	116,0	116,4	117,2	118,7	119,8	120,1
02 Ulkoasiainministeriö	110,9	110,6	110,8	110,9	111,2	112,7	113,0	113,2
03 Sisäasiainministeriö	116,5	116,3	116,6	116,4	116,6	118,0	119,1	119,5
031 Poliisi	116,1	116,1	116,3	116,0	116,1	117,5	118,7	119,0
032 Rajavartiolaitos	115,4	115,4	115,6	115,2	115,4	115,9	117,1	117,5
033 Muut	118,9	117,9	118,7	119,2	120,0	121,6	122,8	123,2
04 Puolustusministeriö	111,1	109,5	110,7	111,6	112,7	114,3	115,2	115,4
05 Valtiovarainministeriö	114,3	113,5	114,1	114,4	115,1	116,3	117,2	117,7
06 Opetusministeriö	115,3	114,5	115,1	115,3	116,1	116,9	118,3	118,9
061 Yliopistot, korkeakoulut	115,3	114,6	115,1	115,4	116,1	116,9	118,3	118,9
062 Opetusministeriö - muut	115,2	114,5	115,1	115,3	116,1	117,0	118,3	118,9
07 Maa- ja metsätalousministeriö	111,2	110,3	111,1	111,2	112,4	113,9	114,9	115,3
08 Liikenne- ja viestintäministeriö	120,0	119,0	120,0	120,1	121,1	124,0	126,0	126,9
09 Työ- ja elinkeinoministeriö	111,7	110,7	111,4	111,8	112,9	114,4	115,7	116,3
10 Sosiaali- ja terveysministeriö	109,6	109,2	109,5	109,6	110,0	110,9	111,3	111,4
11 Ympäristöministeriö	120,6	119,6	120,4	120,8	121,6	123,4	124,6	125,0
SSS YHTEENSÄ	113,7	112,9	113,5	113,8	114,5	115,9	116,9	117,3

1) Ennakollinen

Julkisten menojen hintaindeksin laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto julkisten menojen hintaindeksin tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Julkisten menojen hintaindeksi sisältää pistelukuja valtiontalouden ja kuntatalouden menojen hintakehityksestä. Tilastoa käytetään hyväksi mm. valtion- ja kuntatalouden päätöksenteossa, kansantalouden tilinpidossa, erilaisissa sopimuksissa, tutkimuksissa ja muissa tilastoissa. Indeksien pistelukuja voidaan käyttää kiinteähintaisiin laskelmiin, kun arvioidaan ja vertaillaan julkisen talouden tulojen ja menojen volyymimuutoksia.

1.2 Tutkimuskohde ja tietolähteet

Julkisten menojen hintaindeksi (JMHI) mittaa valtiontalouden ja kuntatalouden menojen hintakehitystä perusajankohtaan verrattuna. Valtiontalouden indeksin painorakenne on vuoden 2008 valtion tilinpäätöksen mukainen. Kuntatalouden indeksin painot ovat kaikkien kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2008 tilinpäätösten summien mukaiset. Hintaseurannassa käytetään pääasiassa Tilastokeskuksen muita palkka-, hinta- ja kustannusindeksejä.

1.3 Käsitteet

Indeksin keskeiset käsitteet on määritelty Tilastokeskuksen käsitetietokannassa.

1.4 Luokitukset

Julkisten menojen hintaindeksi valtiontaloudelle lasketaan hallinnonaloittain ja menolajeittain ja vastaavasti kuntataloudelle indeksi lasketaan tehtäväalueittain ja menolajeittain. Kuntatalouden hintaindeksi jakaantuu kahteen erillisindeksiin, kuntiin ja kuntayhtymiin.

1.5 Lait ja asetukset, joihin tilaston laatiminen perustuu

Tilasto on kehitetty käyttäjäosapuolten tarpeesta ja sen tuotanto perustuu vapaaehtoisuuteen. Sidosryhmään on kuulunut asiantuntijoita Kuntaliitosta ja Valtionvarainministeriöstä.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Julkisten menojen hintaindeksi on kiinteäpainoinen indeksi, joka lasketaan Laspeyresin hintaindeksin mukaisesti. Indeksien laskenta vaatii perusvuoden painorakenteen lisäksi valittujen hyödykkeiden neljännesvuosittaisen hintaseurannan.

Valtionhallinnon painorakenne on saatu vuoden 2008 valtion keskuskirjanpidon aineistosta eli valtion tilinpäätösaineistosta. Aineistossa menot on luokiteltavissa budjetin pääluokan, luvun ja momentin sekä liikekirjanpidon tilin ja tiliviraston mukaan. Valtion hankintamenoihin vuodelle 2008 on lisätty arvonlisävero.

Kuntatalouden indeksin painona ovat kaikkien kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2008 tilinpäätöstietojen mukainen menojen summa. Kuntatalouden hintaindeksissä tavaroiden ja palvelujen hintaan sisältyy arvonlisävero. Tehtäväluokittaisissa indekseissä ovat mukana sisäiset vuokrat. Kokonaisindeksissä sisäisiä vuokria ei ole mukana. Investoinneista ovat mukana vain maanostot.

Menolajien hintakehitystä seurataan Tilastokeskuksen tuottamilla palkka-, hinta- ja kustannusindekseillä. Valmiiden indeksien lisäksi kerätään hinta- ja tariffitietoja mm. sosiaalivakuutusmaksuista, työeläkeindekseistä ja koroista.

JMHI -järjestelmän laadintaa ja uudistamista on selvitetty seuraavissa muistioissa: TK, Julkisten menojen hintaindeksit 1977=100, Käyttäjäopas, Muistio No 94, 21.6.1984; TK, Katsauksia 1997/5, Julkisten menojen hintaindeksi 1995=100, Helsinki 1997; TK, Menetelmäseloste, Julkisten menojen hintaindeksi 2000=100, lokakuu 2004 pdf. TK, Menetelmäseloste, Julkisten menojen hintaindeksi 2005=100, kuntatalous, valtiontalous sekä kuntien peruspalvelujen hintaindeksi (Kuphi).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Indeksi kuvaa kattavasti julkisten menojen hintakehitystä. Tilastokeskuksen tuottamista palkka-, hinta- tai kustannusindekseistä on etsitty jokaiselle menolajille sitä luotettavasti kuvaavat indeksit. Monet indekseistä voivat olla epätarkkoja mittareita tietyillä aloilla, esimerkiksi investointikustannuksien mittaamisessa. Sen sijaan palkkaindeksien tiedot ovat varsin käyttökelpoisia. Näin saadaan hyvä kuva julkisten menojen kustannustasosta kunakin ajankohtana.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Indeksit lasketaan neljännesvuosittain. Ne julkaistaan ennakkollisina tilaston kotisivulla ansiotasoindeksin valmistuttua n. 7 viikkoa neljänneksen päätyttyä. Indeksit ovat ennakkollisia kunnes ansiotasoindeksin tiedot ovat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkisten menojen hintaindeksin pisteluvut julkaistaan Pdf -julkaisuna tilaston omilla kotisivuilla. Aikasarjatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen tilastotietojen itsepalvelujärjestelmässä (StatFin). Kaikki edellä mainitut palvelut ovat maksuttomia.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston kotisivuilla on laskettu joistakin pääryhmistä pitkän ajan indeksisarjoja vuodesta 1975 lähtien. Vanhojen indeksien pistelukuja on jatkettu (ketjutettu) aina uusimman julkisten menojen hintaindeksin muutoksia vastaavaksi.

7. Dokumentointi

Julkisten menojen hintaindekseihin liittyvää dokumentointia on saatavissa tilaston kotisivulta sekä indeksiä tuottavasta Tilastokeskuksen yksiköstä.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Hinnat ja kustannukset 2011

Lisätietoja

Matti Suoniemi (09) 1734 3488

Anne Piistari (09) 1734 3487

Vastaava tilastojohtaja:

Kari Molnar

kui.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisten menojen hintaindeksi 2005=100. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 2 C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-4505 (pdf)